

Osoby niewidome i słabowidzące w bibliotece – analiza oferty czytelniczej

Dr Emilia Śmiechowska-Petrovskij

Osoby niewidome, osoby słabowidzące – specyfika potrzeb

Osoby z uszkodzonym wzrokiem to zarówno osoby niewidome, nieposługujące się wzrokiem, jak i osoby słabowidzące.

Ze względu na moment wystąpienia uszkodzenia wzroku, jego stopień, oraz związane z nimi różnice w rozwoju poznawczym i psychospołecznym, rozróżnia się trzy podstawowe grupy osób z dysfunkcją wzroku:

- osoby niewidome od urodzenia,
- osoby ociemniałe (które utraciły wzrok po 5-6 roku życia)
- osoby słabowidzące.

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet Kardynała
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Ujęcie funkcjonalne (rehabilitacyjne, pedagogiczne)

- Różnicowanie oparte o kryterium funkcjonalne wykorzystania wzroku, ale w określonych warunkach: poprzez wskazanie dominacji określonych technik w funkcjonowaniu jednostki oraz określenie stopnia wykorzystania kanału wzrokowego w procesie edukacyjno-rehabilitacyjnym.
- Z tego punktu widzenia osoby niewidome to osoby, które posługują się technikami alternatywnymi – bezwzrokowymi (dotykowo-słuchowymi) oraz dotykowo-słuchowo-wzrokowymi, korzystające z pisma punkтового L. Braille'a, zaś osoby słabowidzące, to te, które korzystają z technik wzrokowych i wzrokowo-słuchowo-dotykowych[1], a ich zdolność widzenia umożliwia czytanie tekstów czarnodrukowych, choćby konieczne było ich powiększenie lub skorzystanie z pomocy optycznych czy optoelektronicznych[2].

[1] Por.: T. Majewski, 2002,; R. Walthes, 2007.

[2] Por. Z. Sękowska, 1998.

Interindywidualne zróżnicowanie

Niepełnosprawność wzrokowa nie jest kategorią, która określa jednorodną grupę społeczną o ujednoliconych cechach i takich samych potrzebach.

- Osoby niewidome: korzystające z brajla w życiu codziennym, niekorzystające z brajla (preferujące przekaz głosowy).
- Osoby słabowidzące: doświadczające zróżnicowanych następstw funkcjonalnych słabowzroczności, a w związku z tym mające różne potrzeby w zakresie tekstu.

Funkcjonalne następstwa schorzeń i uszkodzeń układu wzrokowego

- Obniżenie ostrości wzroku – zmniejszona zdolność spostrzegania szczegółów
- Ubytki w polu widzenia
 - Ubytki obwodowe
 - Ubytki centralne (mroczek centralny)
 - Ubytki mieszane
- Zaburzenie wrażliwości na światło
- Światłowstręt – zbyt dużo światła
- Wrażliwość na odbłaski – ośnienia
- Światłolubność – zbyt mało światła
- Obniżenie wrażliwości na kontrast
- Ślepota zmierzchowa
- Zaburzenie adaptacji do światła i ciemności
- Zaburzenie spostrzegania głębi
- Zmienność widzenia
- Zaburzenia widzenia barw
- Dwojenie
- Zniekształcenie obrazu
- Łzawienie
- Ból
- Męczliwość

Fizjologiczne i patologiczne zmiany oczne związane z wiekiem

- ❑ Starzenie się społeczeństw ma charakter globalny.
 - ❑ Między starzeniem się a niepełnosprawnością występuje pozytywna korelacja.
 - ❑ Tylko 20% osób powyżej 75 roku życia jest w stanie zupełnie samodzielnie wykonywać czynności życia codziennego.
 - ❑ W Polsce: osoby w wieku 60-69 w 38,8% przypadków doświadczają niepełnosprawności.
- (Kilian, Śmiechowska-Petrovskij 2018).

Fizjologiczne i patologiczne zmiany oczne związane z wiekiem

- ❑ Osłabienie ostrości widzenia: powyżej 70 roku życia jedynie 10% populacji po korekcji ma pełną ostrość widzenia.
- ❑ Wzrost zapotrzebowania na światło: do tego samego poziomu widzenia przeciętny 6-latek potrzebuje około dwukrotnie, a 80-latek ok. trzy-czterokrotnie silniejszego oświetlenia niż 20-latek.
- ❑ Wiek stanowi poważny czynnik ryzyka dla niewidzenia i słabowzroczności. Ocenia się, że jedna na 3 osoby po 65 roku życia posiada jakąś postać choroby ograniczającej widzenie.

(Kilian 2020).

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Osoby niewidome i słabowidzące w bibliotece

- Dostępność przestrzeni
- Dostępność informacji bibliotecznej
- Obecność bibliotekarzy, którzy są świadomi specyfiki potrzeb klientów z niepełnosprawnością wzrokową.

Aspekty praktyczne – obsługa klienta z niepełnosprawnością narządu wzroku

Wygląd i zachowania mogące świadczyć o problemach z widzeniem

WYGLĄD (kształt, wielkość, kolor, symetria, brak, nadmiar)

nadmiernie zwężone lub nadmiernie rozszerzone źrenice, , pulsowanie źrenic, nieregularny kształt źrenicy, jasna (błada lub biała) źrenica, różowa barwa oczu, zaczerwienione oczy, zamglona/mętna rogówka (bielmo), opuchnięte oczy, wytrzeszcz, wydzielina z oczu – łzawienia, ropa, opadające powieki, 'nierówne' ustawienie oczu (zez), mała, zapadnięta gałka, duża gałka, postawa ciała, pozycja głowy, pozycja kończyn, okulary/szklą kontaktowe, inne oprzyrządowanie, ubiór – kolorystyka, schludność (np. plamy), tył na przód, na lewą stronę, makijaż (staranność, intensywność)

ZACHOWANIA

patrzenie nie 'na wprost' – obok tego, co chce zobaczyć, ruchy gałek ocznych – oczopląs, ruchy przeszukujące, częste mruganie, mrużenie oczu, odwracanie się od światła, tarcie/przecieranie oczu, zamykanie lub zakrywanie jednego oka, patrzenie z bliskiej odległości na obiekty (tekst, ekran komputera, itp.), odsuwanie się od oglądanych obiektów, wzmożone ruchy głowy, brak kontaktu wzrokowego lub przerywany kontakt wzrokowy, potykanie się, podnoszenie stopy za wysoko przy wchodzeniu na stopień, krawężnik, wpadanie na przedmioty, ludzi, szuranie/posuwanie nogami, chodzenie 'przy ścianie', przy poręczach, 'kaczy' krok, 'macanie', sprawdzanie dłonią, niecelne sięganie (za blisko, za daleko, obok), wolne tempo poruszania się, charakterystyczne błędy w czytaniu (opuszczanie początku lub końca wiersza/wyrazu, mylenie liter/ wyrazów), duże, niewyraźne pismo odręczne.

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Aspekty czytelnictwa

- Dostępność tekstów dla osób niewidomych i słabowidzących.
- Nowe technologie w czytelnictwie.
- Efektywność czytelnicza (czytanie ze zrozumieniem), związki i zależności pomiędzy różnymi formami zapoznawania się z tekstem, a poziomem jego zrozumienia).
- Oferta czytelnicza.

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Dostępność tekstów dla osób niewidomych i słabowidzących

Książka dla odbiorcy niewidomego - odpowiednik brajlowski, dźwiękowy, elektroniczny książek z typowej produkcji wydawniczej (M. Czerwińska 2003).

- ❑ Książki brajlowskie.
- ❑ Książki mówione w formacie cyfrowym, w tym DAISY, Czytak.
- ❑ Narzędzia tyfloinformatyczne, technologie wspomagające.
- ❑ Czytniki brajlowskie.

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Brajl

- Użycie brajla jest ważne ze względu na naukę właściwej pisowni, gramatyki, interpunkcji, struktury zdania, tworzenia akapitów(D'Andrea 2012 – grupa 12 młodych niewidomych uczniów i studentów w wieku 16-22 lata).
- Czytanie brajla to aktywne czytanie, pozwala skoncentrować uwagę na szczegółach, zrozumieć kontekst treściowy (Cryer, Home 2011, 13 niewidomych w wieku od 30-74 lat, doświadczeni użytkownicy brajla 10-64 lat użytkowania).

Format audio

- Korzystanie z formatów audio jest postrzegane jako szybszy dostęp do informacji. (D'Andrea 2012)

Wydruk brajlowski

- Podręczniki – szkoła podstawowa i średnia.
- Materiały do matematyki i przedmiotów ścisłych oraz języków obcych (niezależnie od poziomu edukacji) ([D'Andrea 2012](#))
- Opinie: książki brajlowskie – zbyt wolno przebiega zapoznanie się z obszernym materiałem, książki brajlowskie mają za duże rozmiary, technologia pozwala na przechowywanie wszystkiego w jednym miejscu, wykorzystywanie opcji wyszukiwania. ([D'Andrea 2012](#), [Crver](#), [Home 2011](#))

Brajl cyfrowy (monitor brajlowski, notatnik brajlowski)

- Korzystanie z wersji elektronicznych podręczników i materiałów (studia) ([D'Andrea 2012](#))
- W szczególności brajl cyfrowy umożliwia dostęp do środowiska komputerowego.
- Wady cyfrowego brajla: wolniejsze tempo czytania niż brajla wydrukowanego, mniej relaksujący proces czytania, trudności w zrozumieniu kontekstu i układu treści.
- Wady narzędzi umożliwiających zapoznanie się z brajlem cyfrowym: pojedyncza linia brajla nie jest ergonomiczna, trudno zorientować się w układzie tekstu, brak kompatybilności z dodatkowym oprogramowaniem ([Crver](#), [Home 2011](#)).

Efektywność czytelnicza

Stepien-Bernabe NN, Lei D., McKerracher A., Orel-Bixler D. (2019).

- Ekspozycja na dwa rodzaje komunikatów naukowych – tekstowy (zwykły druk, brajl, brajl elektroniczny – wyświetlacz brajlowski, czytnik ekranu – synteza mowy), mowny - nagrania aktorów
- Wyniki: Zarówno widzący, jak i niewidomi lepiej rozumieli tekst, niż komunikat mowny.

Efektywność czytelnicza

Stepien-Bernabe NN, Lei D., McKerracher A., Orel-Bixler D. (2019).

- Różnice w zrozumieniu między niewidomymi uczestnikami wobec czterech formatów: rozumienie lepsze w przypadku brajla w wersji papierowej niż poprzez czytnik ekranu, i lepiej z wyświetlaczem brajlowskim, niż z czytnikiem ekranu.

Brajl – kto i jak korzysta?

- Zapis w notatniku brajlowskim, bezpośrednio w telefonie, rzadziej w urządzeniach manualnych

Monitory i notatniki brajlowskie

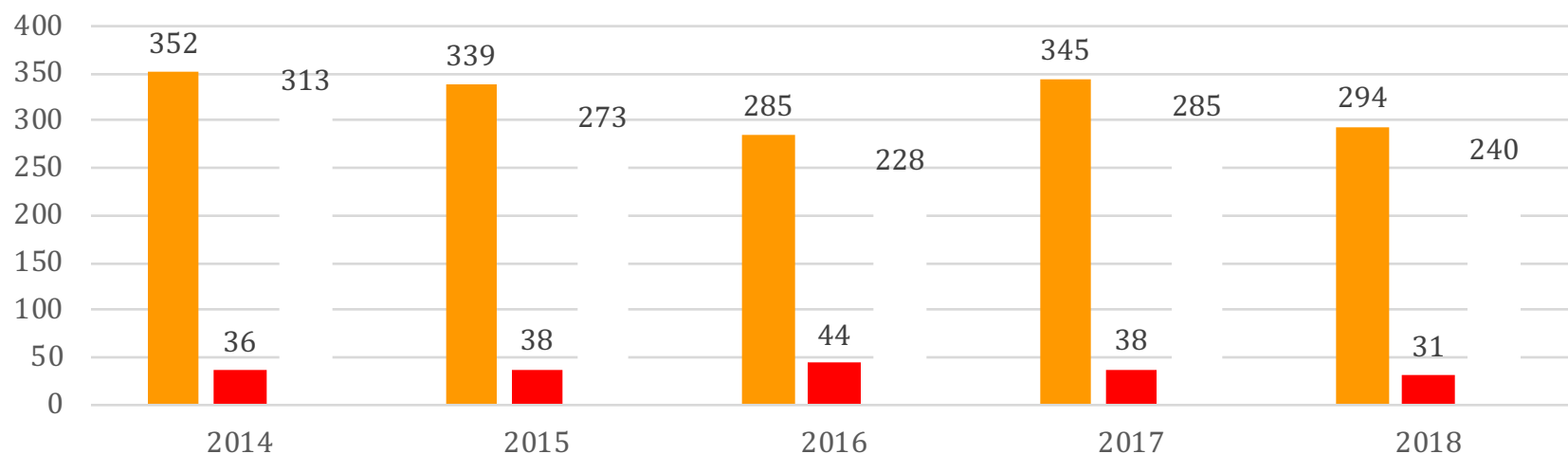
WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIWERSYTET KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Użytkownicy z dysfunkcją wzroku najchętniej sięgają po formaty do słuchania - audiobooki.

Struktura formatów wypożyczanych książek przez czytelników z niepełnosprawnością wzroku GBPiZS

Sekcja Zbiorów Książki Mówionej	Sekcja Zbiorów Książki Brajlowskiej	Serwis Wypożyczeń On-line
4861	627	3297

■ Sekcja Zbiorów Książki Mówionej ■ Sekcja Zbiorów Książki Brajlowskiej

Sprzęty i oprogramowanie wspierające osoby niepełnosprawne wzrokowo

- Powiększalniki stacjonarne

Lupy elektroniczne

Urządzenia lektorskie

Drukarki brajlowskie

Oprogramowanie udźwiękowiające, ubrajlawiające, powiększające, do translacji

Czytnik Ekranu NVDA

Otwarty Dostęp

Co to jest NVDA?

NVDA to czytnik ekranu (ang. screen reader) dla systemu Microsoft Windows. Jest rozwijany przez organizację NV Access we współpracy z globalną społecznością użytkowników.

Program dzięki wbudowanej obsłudze syntezy mowy oraz brajla, pozwala osobom niewidomym i niedowidzącym korzystać z komputera pracującego w oparciu o systemy operacyjne Windows bez konieczności ponoszenia większych kosztów niż te, które ponoszą osoby widzące.

Czytnik ekranu NVDA dostępny jest za darmo na licencji GPL.

Co to jest NV Access?

Komputer przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku

- Program odczytu ekranu
- Syntezator mowy, monitor brajlowski
- Program powiększający
- Skaner + program OCR
- Program do translacji tekstów do brajla
- Drukarka brajlowska

Opcje dostępności systemu Windows

Opcje dostępności systemów Apple

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Książki elektroniczne

- ❑ książki tekstowe (ebooki): pliki z tekstem bez znaczników formatowania (TXT), teksty formatowane (RTF, DOC, DOCX, PDF, ODT), formaty EPUB i Mobi

Można je czytać na komputerach, smartfonach, tabletach dzięki programom odczytu ekranu i syntezie mowy, używając aplikacji (EPUB, Mobi) – wadą jest konieczność włączonego ekranu.

- ❑ książki dźwiękowe (audiobooki)
- ❑ Specjalne formaty: DAISY, CZYTAK

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Smartfon, iPhone, urządzenia mobilne – współczesna pomoc rehabilitacyjna

- Telefon komórkowy z oprogramowaniem odczytu ekranu (czytnikiem ekranu) lub powiększającym treści ekranowe daje dostęp do kanałów komunikacji (telefonowanie, obsługa poczty, komunikatory, sms, Messenger, Whats up itp.), internetu, aplikacji wspierających orientację i bezpieczne poruszanie się, a także np. aplikacji do odtwarzania cyfrowych książek mówionych.

Adaptacja materiału czytelniczego m.in. dla osób słabowidzących – tekst dostępny

Biorąc pod uwagę sposób czytania tekstów, możemy podzielić osoby słabowidzące na kilka grup:

1. osoby czytające standardowy tekst;
2. osoby czytające standardowy tekst z użyciem pomocy optycznych;
3. osoby czytające powiększony tekst;
4. osoby czytające powiększony tekst z użyciem pomocy optycznych;
5. osoby czytające duży tekst.

*Zasady adaptacji materiałów dydaktycznych do potrzeb osób słabowidzących. Kończyk D. (red.). (2011).
Warszawa: Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego.*

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet Kardynała
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Generalnie trudności w czytaniu osób słabowidzących występują w:

1. wzrokowym, pobieżnym przejrzeniu tekstu;
2. rozróżnianiu subtelnych różnic pomiędzy kolorami i wzorami użytymi w rysunkach, grafach czy wykresach;
3. przenoszeniu wzroku pomiędzy elementami graficznymi i tekstem;
4. przenoszeniu wzroku pomiędzy broszurami a kartami odpowiedzi w testach;
5. wzrokowym ogarnianiu całego elementu graficznego;
6. przenoszeniu wzroku z jednej linii tekstu do kolejnej;
7. interpretowaniu elementów graficznych, zwłaszcza grup rysunków.

Ponadto osoby słabowidzące mają trudność w utrzymaniu tempa czytania na poziomie określanym jako przeciętny dla osób prawidłowo widzących.

Zasady adaptacji materiałów dydaktycznych do potrzeb osób słabowidzących. Kończyk D. (red.). (2011).
Warszawa: Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego.

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Powiększenie tekstu to niekoniecznie powiększenie czcionki

- Użytkownik słabowidzący powinien czytać tekst drukowany najmniejszą czcionką, jaka jeszcze nie sprawia mu trudności
 - Pozwala to maksymalnie zwiększyć tempo czytania i ułatwia znalezienie odpowiednich materiałów,
 - Ponieważ: im większa litera, tym mniejsze tempo czytania

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego

CZCIONKA

1. Czcionka, druk: WIELKOŚĆ, RODZAJ,
KOLOR, GRUBOŚĆ

Czcionka bezszeryfowa (tak samo
gruba w każdej części litery) ARIAL,
FUTURA

ARIAL: L, B, D, K, F,

Times New Roman: L, B, D, K, F

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego

CZCIONKA

- ❑ Nie stosujemy kursywy ani pochyłości
- ❑ Czarna o mocno nasyconej barwie lub granatowa, mocny kontrast z tłem
- ❑ Powiększona czcionka – już 16 p., 18 p.
- ❑ Odstęp pomiędzy wyrazami: 2 spacje
- ❑ Interlinia 1,5 lub 2

Czcionka o wielkości 12 pkt uważana jest za standardową, czcionka o wielkości 14-16 pkt określana jest jako powiększona, natomiast czcionkę 18 pkt i większą uznaje się za dużą; zasadniczo nie przygotowuje się do druku materiałów o czcionce większej niż 18-20 pt, ponieważ trudno jest adekwatnie zaprezentować materiał podręcznika w takim powiększeniu; w przypadku adaptacji materiału dla konkretnej osoby należy uzgodnić indywidualnie wielkość i krój czcionki. W sytuacji przystosowywania książki dla większej grupy osób słabowidzących, wskazane jest stosowanie czcionki wielkości pomiędzy 14 a 18 pkt – należy unikać większych powiększeń tekstów, poza nagłówkami i tytułami.

Zasady adaptacji materiałów dydaktycznych do potrzeb osób słabowidzących. Kończyk D. (red.). (2011).
Warszawa: Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego.

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego PAPIER

- ❑ Matowy, niekredowy, bez połysku
- ❑ Biały, lub „żółtawy”, ecru – dobrze kontrastuje
- ❑ Grubość zwiększona, nieprzezroczystość papieru

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Przykłady dobrych zestawień kolorystycznych tekstu i tła

Matematyka

Żółty - fioletowy

czarny

różowy

geografia

Fioletowy i biały

Czarny i biały

Czerwony i biały

Granatowy i biały

Pewnych kolorów lepiej ze sobą nie zestawiać - słaby kontrast

Czerwony i zielony

Niebieski i czarny

Fioletowy i brązowy

Zielony i czarny

Granatowy i fioletowy

Czerwony i czarny

Dwa odcienie tego samego koloru

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego

ELEMENTY GRAFICZNE – obrazki, zdjęcia

- ⦿ Na stronie powinny znajdować się maksymalnie 4 rysunki lub zdjęcia
- ⦿ Odległość tekstu od ilustracji – min. 12 mm
- ⦿ Uproszczenie ilustracji – zasada: minimum szczegółów, maksimum treści
- ⦿ Ilustracje nie powinny zawierać cieniowań, bogatego tła, efektów akwarelowych, rozbarwień tonalnych
- ⦿ Tekst nie może znajdować się na ilustracji
- ⦿ Ilustracja nie może być oblewana przez tekst

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego

ILOŚĆ I ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW NA STRONIE

- ❑ Rezygnujemy z tego, co jest tylko ozdobnikiem
- ❑ Nie powinno być kolumnowego rozmieszczenia tekstu, jeśli jest, to kolumny powinny być wyraźnie rozdzielone
- ❑ Ważna jest powtarzalność układów elementów na stronie

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego MARGINESY

- Wewnętrzny margines powinien zachować stałą wielkość – 2,5 cm (od zszywania)
 - Żeby nie zlewał się tekst z sąsiadującymi stronami
 - Żeby nie niszczyć książek
 - Żeby móc używać pomocy optycznych

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego

MARGINESY

- ❑ Margines zewnętrzny 1,5 cm
- ❑ Margines górny 2 cm
- ❑ Margines dolny 3 cm
- ❑ Numery stron: zewnętrzny dolny róg, numer wyraźny

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet Kardynała
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Wytyczne dotyczące adaptacji materiału czytelniczego

SPOSÓB OTWIERANIA SIĘ KSIĄŻKI

- Płasko, po otwarciu nie zamyka się samoistnie
- Bez wybrzuszeń

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

nauczania, jak i metody jego realizacji są ujmowane jako z góry dane nauczycielowi, by zrecznie i skutecznie ich użył w stosunku do uczniów, tak by oni w określony sposób się im podporządkowali – „dla swojego rozwoju i przyrostu wiedzy”.

Wiedza szkolna jest traktowana jako zewnętrzny wobec ucznia zbiór informacji, wyjaśnień, instrukcji postępowania i wartościowań zawartych w dokumentach zadekretowanych decyzją nadrzędnych organów administracji oświatowej, czyli – porządkując od dokumentów najbardziej ogólnych do szczegółowych – w programach, podręcznikach i konspektach lekcji. Odpowiednie i skuteczne metody przeniesienia tej wiedzy do umysłów uczniów w sposób możliwie dokładny i trwały mają być proponowane przez dydaktyki szczegółowe (zwane też metodykami).

Wynikające z takich założeń myślenie o tym, czym jest metodyka nauczania przedmiotowego (na przykład metodyka nauczania początkowego), jako określająca podstawowy cel i warsztat pracy nauczyciela, prowadzi do jej utożsamiania z wyczerpującym zbiorem konspektów lekcji, dokładnie i precyzyjnie opisujących kolejne kroki nauczyciela i uczniów, w taki sposób, by zapewnić realizację podstawowych funkcji dydaktycznych. Te zakładane funkcje to: poznanie przez uczniów nowego materiału, utrwalenie zdobytej wiedzy, opanowanie sposobów jej zastosowania oraz kontrola i ocena stopnia opanowania wiedzy.

Myśli się zatem o metodyce jako dyscyplinie praktycznej zajmującej się nauczaniem określonych treści. Aktywność nauczyciela sprowadzona zostaje do analizy treści zawartych w podręcznikach (a z reguły nie musi ich nawet analizować, gdyż zostały one rozpracowane szczegółowo w obudowujących podręczniki przewodnikach metodycznych i poradnikach dla nauczycieli) oraz dobrania do nich metod i środków (lub po prostu wdrożenia tych, które przez te przewodniki są sugerowane). Uczniowie natomiast mają treści przyswoić, co oznacza, że powinni na dany temat mówić i w jego obrębie działać tak, jak opisano to w podręczniku.

Takie metodyczne postawienie sprawy zamyka możliwość zadania wielu pytań, np.: W jakim sensie wiedza szkolna zmienia rozumienie świata, a nie jedynie stopień znajomości zapisu podręcznika? Jak jej używamy poza szkołą? Czy jest wiedzą, której uczeń używa jako „swojej”? Czy rzeczywiście jest wartościowa? Czy to, co kontrolujemy i czym wykazuje się uczeń jako tzw. opanowanie wiedzy, ma charakter uogólnionego, dobrze pojmowanego przez niego systemu pojęć i reguł, czy jest może reprodukowane tak jak wiersz w obcym języku lub rytualne formuły?

Lub bardziej ogólnie:

Co rzeczywiście w sensie poznawczym dzieje się w klasie szkolnej?

Dlatego jeśli spojrzeć bardziej uważnie na tytuł tego rozdziału, można zauważyć, że jest on wyrazem naszej niechęci do prezentacji kolejnej

Potęga myśli

Michał Heller

Podglądanie Wszechświata (fragment)

Jedną z cech Myślących jest to, że myślą dogłębnie, nigdy nie zatrzymując się w pół drogi. Nie wystarczy im dociekanie, jak zbudowany jest świat, jak dla pożytku swojego i innych wykorzystać prawa przyrody, jakie skarby kultury nagromadzili już inni w poprzednich pokoleniach. Stawiają pytania sięgające jeszcze dalej: skąd się wziąłem i dokąd zmierzam, jakie jest moje miejsce we Wszechświecie, jaki jest cel mojej życiowej wędrówki? Na pierwszą grupę tych pytań – o budowę świata, o prawa przyrody, o ludzką historię i kulturę – odpowiadają nauki przyrodnicze i humanistyczne, na drugą – o ludzkie miejsce we Wszechświecie, o sens i cel ludzkiego życia – filozofia i religia. [...]

Każda epoka ma swój obraz Wszechświata. Taki obraz jest zwykle mieszaniną elementów pochodzących z nauki, i to zwykle bardzo spopularyzowanych, przetworzonych wyobraźnią elementów potocznych wyobrażeń, a także literackiej fikcji. Na przykład: w naszym dzisiejszym obrazie świata jest na pewno znacznie mniej poglądów Einsteina¹ niż telewizyjnych obrazów. W średniowiecznym obrazie świata – podobnie – też było mniej Ptolemeusza, wybitnego starożytnego astronoma, mniej astronomicznych epicykli, za pomocą których ówczesni astronomowie wyliczali pozycje planet, za to więcej

¹ Albert Einstein (1879–1955) – czytaj: ajnsztajn; wybitny fizyk XX wieku, twórca teorii względności tłumaczącej zjawiska grawitacyjne.

WIELKIE LITERY

KSIĄŻKI DLA OSÓB SŁABOWIDZĄCYCH

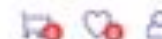
Wielkie Litery to nowe wydania książek z większą czcionką, które chronią wzrok i ułatwiają czytanie osobom słabowidzącym. Dzięki nowemu formatowi lektura Wielkich Liter jest wygodniejsza, a przejrzysty format nie nadwyręża wzroku czytelnika. Seria jest polecana osobom słabowidzącym i seniorom.

© ZAMÓW WIELKIE LITERY

inverso

szukaj

📖 • Książki z dużym drukiem

DUŻE LITERY to wyjątkowa propozycja przygotowana specjalnie z myślą o osobach, które cenią komfort czytania. Każdy tytuł w tej ofercie został wydany odpowiednio powiększonym drukiem, tak by lektura sprawiała radość również osobom starszym bądź niedowidzącym. SPRAWDŹ, JAK WYGLĄDA DUŻY Druk.

Kategoria

Produkt

Autor

Cena od

Cena do

Wydawca

FILTRUJ

WIĘCEJ +

Sortuj: Data premiery ▼

◀ UKRYJ KATEGORIE

Książki (11000)

Ebooki (10000)

Audiobooki (1000)

Duże litery (100)

Kryminał / Sensacja (1)

Thriller (1)

Powieść obyczajowa (100)

3 Książki Fabry (100)

nowość

DUŻE LITERY

nowość

DUŻE LITERY

nowość

DUŻE LITERY

nowość

DUŻE LITERY

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Fundacja Edukacji Nowoczesnej

projekt „Książka dla Ciebie 2021”

Książka dla Ciebie 2021

10-05-2021

Fundacja Edukacji Nowoczesnej we współpracy z Fundacją Moderna w ramach dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest w trakcie realizacji projektu „Książka dla Ciebie 2021”.

Celem zadania jest adaptacja 50 pozycji książkowych dostępnych na rynku wyłącznie w wersji papierowej lub innej niedostosowanej do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku. Adaptacja odbędzie się poprzez nagranie publikacji oraz udostępnienie ich w formacie DAISY przyjaznym osobom z dysfunkcją wzroku w internecie oraz na płytach CD/DVD. W kolejnym etapie zaplanowano dostarczenie płyt z książkami do instytucji publicznych (np. biblioteki, specjalistyczne ośrodki szkolno-wychowawcze, szkoły integracyjne) oraz organizacji pozarządowych wspierających osoby z dysfunkcją wzroku.

Zadaptowane książki będą dostarczane na płytach CD/DVD oraz zdalnie udostępniane chętnym osobom, które przedłożą dokument potwierdzający niepełnosprawność wzrokową (orzeczenie o niepełnosprawności – do lat 16, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności powyżej 16 r.ż. bądź orzeczenie równoważne) również po zakończeniu trwania projektu.

Projekt realizowany od 01.01.2021 do 31.03.2022 r.

Projekt współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie Larix – odtwarzacze książek cyfrowych dla bibliotek

Podstawowe informacje o projekcie Wypożyczalnia - 2021

Nazwa projektu: "Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących - Edycja 2021"

Czas trwania projektu: 01.05.2021 – 31.12.2021

Adresaci: końcowymi odbiorcami zadania są czytelnicy bibliotek – osoby z dysfunkcją wzroku (osoby niewidome i słabowidzące) oraz osoby niepełnosprawne, które ze względu na swoją niepełnosprawność nie mogą czytać normalnego druku, będące mieszkańcami całej Polski. Bezpośrednimi adresatami działania są biblioteki publiczne, które mogą otrzymać jeden, lub w uzasadnionych przypadkach, dwa egzemplarze odtwarzacza cyfrowych książek mówionych – Czytاک 4.

Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

W ramach projektu Stowarzyszenie prześle bibliotekom publicznym 44 odtwarzacze cyfrowej książki mówionej. Zostaną one przekazane bibliotekom na podstawie umowy użyczenia. Użyczenie to jest nieodpłatne, a biblioteka nie ponosi żadnych dodatkowych kosztów z tytułu udziału w projekcie. Odtwarzacze cyfrowych książek mówionych pozostaną w bibliotekach do 31 grudnia 2024 roku. Po zakończeniu trwania umowy, będzie istniała możliwość przekazania bibliotece urządzenia na własność.

Wraz z egzemplarzem odtwarzacza, Stowarzyszenie przekazuje bibliotekom własne zbiory dotychczas nagranych książek. Nasz katalog liczy obecnie **2848 cyfrowych książek mówionych** i sukcesywnie jest powiększany.

Zapraszamy biblioteki publiczne do współpracy i wsparcia osób z dysfunkcją wzroku w ich dążeniu do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Stowarzyszenie Larix

cyfrowe książki mówione – dla bibliotek

Ogólnie o projekcie

Nazwa projektu: „Nagranie i nieodpłatne rozpowszechnienie cyfrowych książek mówionych dla osób z dysfunkcją wzroku”

Czas trwania projektu: od 01.04.2021 do 31.03.2022

Adresaci: czytelnicy cyfrowych książek mówionych - osoby niewidome i słabowidzące oraz osoby z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem pochodzące z obszaru całej Polski. Obok najliczniejszej grupy stanowiącej osoby dorosłe, są również dzieci i młodzież.

Projekt jest realizowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Głównym celem projektu jest zapewnienie osobom z dysfunkcją wzroku stałego dostępu do książek, jako jednej z form integracji społecznej i zawodowej. Projekt wspiera te osoby w równym dostępie do kultury poprzez nagrywanie i regularne udostępnianie literatury polskiej i światowej, różnorodnej tematycznie i gatunkowo – w formie cyfrowej książki mówionej. W ramach niniejszego projektu nagranych zostanie 260 książek.

Przekażemy je czytelnikom za pośrednictwem bibliotek w 2 etapach:

Pierwszą część książek udostępnimy we wrześniu 2021 roku, a kolejną – w marcu 2022 roku.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Drukarnia specjalistyczna

Od lat zajmujemy się specjalistycznym drukiem dla inwalidów wzroku. W oparciu o ponad trzydziestoletnie doświadczenie oraz nowatorskie rozwiązania, tworzymy edukacyjne i dydaktyczne wydawnictwa dla niewidomych i słabowidzących. Drukujemy książki, podręczniki szkolne, pomoce edukacyjne i zwykłe publikacje. Wykonujemy pojedyncze egzemplarze, jak też wielotysięczne nakłady. Spracujemy nawet najbardziej wymagającym! W naszym dorobku jest modernizacja drukarni Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie.

DRUK POWIĘKSZONY

Altix adaptuje i drukuje książki w powiększonym druku przeznaczane dla osób, które nie są w stanie czytać tekstu wydrukowanego zwykłą czcionką. Nasze adaptacje są wykonywane w oparciu o standardy opracowane i zalecane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Zapewniamy:

- profesjonalny skład graficzny,
- adaptację ilustracji itp.,
- dystrybucję książek pod wskazane adresy.

Druk na życzenie

- oferty firm: Altix, EPE Druk, Impuls PHU

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

🕒 SZKOLENIA DLA BIBLIOTEK - NIEWIDOMI I SŁABOWIDZĄCY W BIBLIOTECIE

Zachęcamy do obejrzenia retransmisji ze szkoleń oraz pobrania materiałów przygotowanych przez Instytut Tyflogiczny Polskiego Związku Niewidomych – partnera merytorycznego programu szkoleniowego dla bibliotek.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Projekt *Wielkie Litery. Książka dla seniorów i osób słabowidzących w bibliotece publicznej* – program szkoleniowy został zorganizowany przez dystrybutora książek [OSDW Azymut](#). Organizacja szkoleń została dofinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z Funduszu Promocji Kultury.

Materiały do pobrania:

- Niewidomi i słabowidzący w bibliotece (16 listopada 2020) – [POBIERZ PREZENTACJĘ](#)
- Niewidomi i słabowidzący w bibliotece (30 listopada 2020) – [POBIERZ PREZENTACJĘ](#)

Obejrzyj retransmisję ze szkoleń:

- Niewidomi i słabowidzący w bibliotece (16 listopada 2020) – [OBEJRZYJ SZKOLENIE](#)
- Niewidomi i słabowidzący w bibliotece (30 listopada 2020) – [OBEJRZYJ SZKOLENIE](#)

WNP
UKSW

Wydział Nauk Pedagogicznych
UNIwersytet KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE